

Un altre informe que confirma l'infrafinançament

Dll, 15/11/2021 per Fundació Escola...

[L'Escola Cristiana](#)

Dimecres passat, la Fundació Bofill feia públic un document sota el títol "[La fórmula d'equitat](#)". Un finançament més just dels centres educatius. Un cop llegit, més que fer-ne una crítica al treball, que és un model teòric d'execució de finançament als centres, aprofitem l'avinentsa per a extreure'n unes reflexions.

L'informe fa seu el del Síndic de Greuges (2020) en relació al cost de la plaça escolar i posa de manifest "l'infrafinançament dels centres educatius i aposta per una inversió més gran sota mecanismes de contracte programa i finançament per fórmula. D'acord amb els resultats de l'estudi del Síndic, cal millorar el finançament del sistema educatiu per garantir la gratuïtat de l'educació bàsica amb l'objectiu d'esmenar les condicions divergents d'escolarització i reduir la segregació escolar". El treball defensa que les polítiques educatives no poden resoldre amb solucions estandarditzades les diferents necessitats dels centres, i que la millor manera de garantir l'equitat del conjunt del sistema és atenent els centres des de la seva diversitat condicions i necessitats. Exposa l'aproximació conceptual al finançament per fórmula (FxF), que és "un model sistemàtic d'assignació de recursos per als centres educatius a partir d'una fórmula matemàtica que estableix la distribució dels recursos en funció de certs criteris objectius i mesurables. Normalment, aquests sistemes parteixen d'una assignació basal que es complementa a partir de diverses dimensions en funció de les necessitats dels centres".

Cal, però, fer una reflexió crítica en aquest assumpte. En efecte, l'informe del Síndic fa esment a aquest finançament per fórmula per fer efectiva la transició a la gratuïtat, però ho fa dins el context del contracte programa, és a dir, en un finançament que per definició és extraordinari per assolir l'equitat i la qualitat en el Servei d'Educació de Catalunya. Com diu la LEC (48.5), "L'Administració educativa aporta recursos addicionals als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya en funció de les característiques socioeconòmiques de la zona, la tipologia de les famílies dels alumnes que atén el centre i els continguts de l'acord de coresponsabilitat que se signi, tal com especifica l'article 92. Aquests recursos addicionals, que han de permetre als centres una programació pluriennal, s'articulen per mitjà de contractes programa. "El Departament pot establir un finançament addicional per als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya que desenvolupin estratègies orientades a assegurar l'equitat i a fer possible el millorament dels resultats educatius. Aquest finançament addicional ha de permetre, en els centres en què s'apliqui, la gratuïtat total de l'horari escolar" (art. 201.LEC). No ho diem nosaltres, ho diu la llei: el contracte programa és un finançament addicional, pressuposant que existeixi un finançament inicial (en diuen "basal") que és igual per a tots els centres i que garanteix la gratuïtat del servei. "L'Administració educativa ha d'assegurar els recursos públics per a fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments obligatoris i dels declarats gratuïts" (LEC, 50.1). "Les administracions educatives dotaran els centres dels recursos necessaris per fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments que en aquesta llei es declaren gratuïts i establiran mesures perquè la situació socioeconòmica de l'alumnat no suposi una barrera per a l'accés a les activitats complementàries i els serveis escolars" (LOE, 88.2).

Gratuïtat “basal”, és a dir, per a tots els centres, i finançament addicional en funció de la complexitat. Fem aquesta alerta perquè el model proposat en l’estudi acaba alterant aquest finançament de base, en funció de la complexitat. Dit d’una altra manera, semblaria que un centre amb poca o no gaire accentuada complexitat no hagués de poder accedir a la cobertura íntegra de la seva despesa. I no és això el que el sistema necessita ni ordena.

A les seves conclusions, el document recull que “aquest informe permet posar en relleu la necessitat de millorar el finançament escolar i les condicions materials sota les quals operen els centres educatius, especialment aquells que atenen l’alumnat més vulnerable. Així, doncs, cal un finançament més gran i millor per als centres educatius que, conjuntament amb altres polítiques educatives, permeti establir estratègies per avançar en l’atenció a la diversitat i millorar l’equitat del conjunt del sistema”.

N’estem absolutament d’acord. Cal millorar el finançament, però per a tots i en les mateixes condicions de base. I intensificar el complementari o addicional per a les escoles que comporten un grau de complexitat més gran. En el camí vers la gratuïtat es pot començar per aquestes, perquè acostumen a ser les més socials i les més vulnerables, però assumint que la gratuïtat de base s’estén a totes les escoles del Servei d’Educació de Catalunya.